ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ແຂວງອຸດົມໄຊ
ພະແນກ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ ເລກທີ 317 /ພຕສ
ອຸດົມໄຊ, ວັນທີ 15 ກໍລະກົດ 2025

ແຈ້ງການ

ເຖິງ: ພະນັກງານ, ທະຫານ, ຕຳຫຼວດ, ນັກຮຽນ-ນັກສຶກສາ ແລະ ພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ ໃນຂອບເຂດທົ່ວແຂວງອຸດົມໄຊ.

ເລື່ອງ: ເພີ່ມທະວີມີສະຕິລະວັງຕົວ ຕໍ່ການຕົວະຍົວະຫຼອກລວງ ຜ່ານທາງໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ອິນເຕີເນັດ.

- ອີງຕາມ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຕ້ານ ແລະສະກັດກັ້ນອາຊະຍາກຳທາງລະບົບຄອມພິວເຕີ ເລກທີ 61/ສພຊ, ລົງວັນທີ 15 ກໍລະກົດ 2015;
- ອີງຕາມ ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດວ້ຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງພະແນກເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ ແຂວງອຸດົມໄຊ, ສະບັບເລກທີ 776/ອຊ, ລົງວັນທີ 15 ສິງຫາ 2022;
- ອີງຕາມ ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການນຳໃຊ້, ສະກັດກັ້ນ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາສື່ສັງຄົມອອນລາຍຢູ່ແຂວງອຸດົມໄຊ, ສະບັບເລກທີ 1009/ອຊ, ລົງວັນທີ 31 ສິງຫາ 2023.

ພະແນກເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານແຂວງ ຂໍແຈ້ງມາຍັງບັນດາທ່ານຊາບວ່າ: ປັດຈຸບັນມີພວກມິດສາຊີບແອບອ້າງວ່າຕົນເອງເປັນພະນັກງານຈາກບໍລິສັດ, ອົງກອນ ຫຼືໜ່ວຍງານທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື ເພື່ອຫຼອກລວງໃຫ້ເຫຍື່ອຫຼົງເຊື່ອ ແລະ ມອບຂໍ້ມູນສຳຄັນໃຫ້ພວກເຂົາ. ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງພວກມິດສາຊີບຄື "ເງິນ" ພວກເຂົາອາດຈະບໍ່ໄດ້ຂໍເງິນຈາກທ່ານໂດຍກົງໃນທັນທີ ແຕ່ຈະຫຼອກເອົາຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວ, ຂໍ້ມູນທາງການເງິນ, ຂໍ້ມູນການເຂົ້າສູ່ລະບົບທຸລະກຳທາງການເງິນອອນລາຍຕ່າງໆ ແລ້ວນຳຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວເຂົ້າລະບົບ ເພື່ອລັກໂອນເງິນອອກຈາກບັນຊີຂອງທ່ານໄປໃສ່ບັນຊີຂອງພວກເຂົາ ຫຼື ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວຂອງທ່ານໄປຕົວະຍົວະຫຼອກລວງຍາດພີ່ນ້ອງ ຫຼື ຄົນໃກ້ຊິດຂອງທ່ານໂອນເງິນໃຫ້ພວກເຂົາ ແລະ ວິທີການອື່ນໆ. ເພື່ອປ້ອງກັນບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຖ້າຫາກທ່ານພົບເຫັນພຶດຕິກຳທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ ແນະນຳໃຫ້ທ່ານປະຕິບັດຕາມວິທີການຕໍ່ໄປນີ້:

1. **ຕັ້ງສະຕິ ແລະ ສົງໄສໄວ້ກ່ອນ (Be Skeptical):** ຖ້າມີຄົນໂທມາ ຫຼື ສົ່ງຂໍ້ຄວາມມາ ໂດຍທີ່ເຮົາບໍ່ຮູ້ແຫຼ່ງທີ່ມາ ໂດຍສະເພາະເລື່ອງທີ່ກ່ຽວກັບເງິນຄຳ, ລາງວັນ, ຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຫຼື ບັນຫາຕ່າງໆ ໃຫ້ສົງໄສໄວ້ກ່ອນວ່າອາດເປັນມິດສາຊີບ ຫຼື ເປັນການຫຼອກລວງ;
2. **ຢ່າໃຫ້ຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວເດັດຂາດ:**
   - ລະຫັດຜ່ານຄັ້ງດຽວ (OTP - One-Time Password) ເປັນຄືກະແຈຕູ້ນິລະໄພ ຢ່າໃຫ້ຜູ້ອື່ນທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງເດັດຂາດ, ຖ້າເປັນທະນາຄານ ແລະ ບໍລິສັດຈິງ ຈະບໍ່ຂໍລະຫັດນີ້ຈາກທ່ານ ຜ່ານທາງໂທລະສັບ ຫຼື ຂໍ້ຄວາມ.
   - ຢ່າບອກລະຫັດຜ່ານ (Password), ເລກບັນຊີ, ເລກບັດປະຈຳຕົວ ຫຼື ໜັງສືຜ່ານແດນ, ເລກທ້າຍບັດເຄຣດິດ (CVV) ໃຫ້ຜູ້ອື່ນທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງເດັດຂາດ.

3. **ກວດສອບຂໍ້ມູນກັບແຫຼ່ງທີ່ໜ້າເຊື່ອຖືກ່ອນ:** ຖ້າມີຄົນໂທມາອ້າງວ່າ ເປັນພະນັກງານທະນາຄານ ຫຼື ເປັນພະນັກງານບໍລິສັດໃດໜຶ່ງ ທີ່ຟັງແລ້ວມີລັກສະນະທີ່ບໍ່ໜ້າເຊື່ອຖື ໃຫ້ວາງສາຍກ່ອນ ແລ້ວຊອກຫາເບີໂທຂອງທະນາຄານ ຫຼື ເບີບໍລິສັດນັ້ນ ຈາກເວັບໄຊທາງການ ຫຼື ຈາກຫຼັງບັດ ATM ຂອງທ່ານ ແລ້ວໂທໄປສອບຖາມທະນາຄານ ຫຼື ບໍລິສັດ ທີ່ມີຕົວຕົນເທົ່ານັ້ນ **ຫ້າມໂທກັບເບີທີ່ເຂົາເຈົ້າໂທມາເດັດຂາດ**;
4. **ບໍ່ກົດລິ້ງແປກປອມ, ບໍ່ດາວໂຫຼດຟາຍ:** ຢ່າກົດລິ້ງ ຫຼື ດາວໂຫຼດຟາຍ ທີ່ສົ່ງມາທາງຂໍ້ຄວາມ (SMS, Messenger) ຫຼື ອີເມວ ທີ່ບໍ່ໜ້າເຊື່ອຖື;
5. **ສັງເກດຄວາມຜິດປົກກະຕິ:**
   - **ເບີໂທ:** ມັກຈະເປັນເບີມືຖືທຳມະດາ, ບໍ່ແມ່ນເບີຂອງສຳນັກງານ, ອົງກອນ ຫຼື ບໍລິສັດ.
   - **ເວັບໄຊ ຫຼື ອີເມວ:** ເວັບໄຊ ຫຼື ຊື່ອີເມວຜູ້ສົ່ງມັກຈະສະກົດຜິດ ຫຼື ເປັນຊື່ແປກໆ ເຊັ່ນ: bcel-cc.com, bcel-support@gmail.com ແທນທີ່ຈະເປັນ bcel.com.la, ...@bcel.com.la;
   - **ພາສາ:** ການໃຊ້ພາສາມັກຈະຜິດຫຼັກໄວຍາກອນ ຫຼື ເປັນຄຳສັບທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ.
6. **ຕັ້ງລະຫັດຜ່ານທີ່ປອດໄພ ແລະ ເປີດໃຊ້ການຢືນຢັນຕົວຕົນສອງຊັ້ນ (2FA):**
   - ຕັ້ງລະຫັດຜ່ານໃຫ້ແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະບໍລິການ ແລະ ໃຫ້ຍາກຕໍ່ການຄາດເດົາ;
   - ເປີດໃຊ້ການຢືນຢັນຕົວຕົນສອງຊັ້ນ (2FA) ໃນທຸກບັນຊີທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ: Facebook, Google, Apple ID, TikTok, ແອັບທະນາຄານ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອເປັນການປ້ອງກັນບັນຊີດັ່ງກ່າວໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພຂຶ້ນຕື່ມອີກຂັ້ນ.
7. **ຖ້າຫາກຕົກເປັນເຫຍື່ອແລ້ວຄວນປະຕິບັດດັ່ງນີ້:**
   - **ຕິດຕໍ່ທະນາຄານທັນທີ:** ແຈ້ງອາຍັດບັດ ຫຼື ບັນຊີເພື່ອຢຸດທຸລະກຳ;
   - **ປ່ຽນລະຫັດຜ່ານ:** ປ່ຽນລະຫັດຜ່ານຂອງທຸກບັນຊີທີ່ສຳຄັນໂດຍດ່ວນ;
   - **ຮວບຮວມຫຼັກຖານ:** ເກັບຂໍ້ຄວາມ, ເບີໂທ ຫຼື ຂໍ້ມູນການໂອນເງິນໄວ້;
   - **ແຈ້ງຄວາມ:** ແຈ້ງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ ເພື່ອດຳເນີນຄະດີ;
   - ຫຼື ແຈ້ງເຫດສຸກເສີນທາງຄອມພິວເຕີ ຫາພະແນກເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ ແຂວງອຸດົມໄຊ: https://csirtodx.gov.la/incident;
8. **ຕິດຕາມຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານຄວາມປອດໄພໄຊເບີ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ:**

ເພື່ອຮັບຮູ້ທັນກົນໄກການຫຼອກລວງຂອງມິດສາຊີບ, ການແຈ້ງເຕືອນ ແລະ ການປ້ອງກັນຢ່າງຖືກຕ້ອງ ສະເໜີໃຫ້ຕິດຕາມຂ່າວສານຜ່ານສື່ທາງການ ຂອງການຈັດຕັ້ງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ທະນາຄານ, ບໍລິສັດໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ອິນເຕີເນັດ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

❖ **ສອບຖາມຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ:**

- ອີເມລ: dtc@ou.gov.la, phoukham@ou.gov.la, kanchanh@ou.gov.la
- ໂທລະສັບ: 081 312 508, 020 29 001 100, 020 28 724 983

ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງແຈ້ງມາຍັງບັນດາທ່ານເພື່ອຊາບ ແລະ ມີສະຕິລະວັງຕົວຕໍ່ການຕົວະຍົວະຫຼອກລວງ ຜ່ານທາງໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ອິນເຕີເນັດ ຕາມແຈ້ງການນີ້ດ້ວຍ.

ຫົວໜ້າພະແນກ

ກະຊວງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ
ພະແນກ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ
ແຂວງອຸດົມໄຊ

ນ. ປິ່ນຄຳ ອຸ່ນລະຄອນ